

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยกำหนดวิธีการในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสังเคราะห์กรอบแนวคิดสำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร ดำรา บทความ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ได้ร่างรูปแบบจำลอง ต่อจากนั้นนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขจาก 7 ด้าน เป็น 6 ด้าน ได้แก่ การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แล้วนำไปสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมรายการที่ปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยวิธีการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน กลุ่มละ 4 คน จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้เพื่อให้ได้รูปแบบโรงเรียนที่เป็นเลิศ

ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โดยการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครไปทดลองใช้กับโรงเรียนวัดปากบ่อ สำนักงานเขตสวนหลวง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข จากนั้นสรุปและนำเสนอรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

ตอนที่ 1 การศึกษาสำรวจข้อมูลเบื้องต้น และร่างรูปแบบจำลองการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร ดำรา บทความ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ได้ร่างรูปแบบจำลอง ต่อจากนั้นนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ ความสามารถหรือผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจากการได้รับรางวัล

โรงเรียนที่เป็นเลิศ โรงเรียนพระราชทาน หรือโรงเรียนในฝัน จำนวน 12 คน เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 140 ข้อ และนำาร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่จัดทำขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในชั้นตอนนี้ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1.1 ผู้ที่มีความรู้ หรือผู้บริหารที่มีความรู้และประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารโรงเรียนที่เป็นเลิศ จำนวน 4 คน

1.2 ครูที่ปฏิบัติการสอนโรงเรียนที่เป็นเลิศ จำนวน 4 คน

1.3 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมการบริหารโรงเรียนที่เป็นเลิศ จำนวน 4 คน

การได้มาซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 คนในชั้นตอนนี้ ได้มาจากการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับมีความรู้และการบริหารโรงเรียนที่เป็นเลิศโดยตรง ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ซึ่งเป็นการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาภัณฑ์ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาสาระและภาษาที่ใช้

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ขออนุมัติจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์พร้อมด้วยหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือให้การสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ทางไปรษณีย์ หรือทาง E-Mail พร้อมทั้งนัดหมายวันสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ตามให้ผู้ให้สัมภาษณ์สะดวก

3.3 ประมวลผล/ การวิเคราะห์

เกณฑ์ในการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์

เกณฑ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยจำแนกเป็น 3 ระดับดังนี้

เห็นด้วยมาก ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับองค์ประกอบนั้นอยู่ในระดับมาก
จำนวน 10 คน ขึ้นไป

เห็นด้วยปานกลาง ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับองค์ประกอบนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
จำนวน 6 - 9 คน

เห็นด้วยระดับน้อย ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับองค์ประกอบนั้นอยู่ในระดับน้อย
ต่ำกว่า 6 คน

ตอนที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมรายการที่ปฏิบัติของร่างรูปแบบการบริหาร

โรงเรียนผู้มีความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การศึกษาในขั้นตอนนี้ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมรายการในการนำไปปฏิบัติของร่างรูปแบบการดำเนินงานการบริหารโรงเรียนผู้มีความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการสนทนากลุ่มของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่เป็นเลิศ โดยมีวิธีการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้มีดังนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นเลิศ จำนวน 4 คน

1.2 ครูผู้ปฏิบัติงานโรงเรียนที่เป็นเลิศ จำนวน 4 คน

1.3 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโรงเรียนที่เป็นเลิศ

จำนวน 4 คน

2. ขั้นตอนการดำเนินการสนทนากลุ่ม

2.1 การเตรียมการก่อนสนทนากลุ่ม จัดเตรียมข้อคำถาม และข้อเสนอแนะที่ได้รับ การปรับปรุง และพัฒนาแล้วจากการสัมภาษณ์ จำนวน 140 ข้อ

2.2 ขั้นตอนในการสนทนากลุ่ม

2.2.1 ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ จำนวน 4 คน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ด้วยแบบฟอร์มที่เตรียมไว้ตามขนาดของกลุ่มที่ต้องการโดยทั่วๆ ไป

2.2.2 ผู้ดำเนินการสนทนาแนะนำคณะผู้วิจัยอีกครั้ง และชี้แจงจุดหมายในการ สนทนาด้วย พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นกันเอง

2.2.3 เริ่มสนทนาประเด็นที่กำหนดขึ้นจากผลการสร้างรูปแบบในขั้นตอนที่ 1 มาพิจารณาร่วมกันโดยพิจารณาทีละประเด็นจนครบทุกประเด็น

2.3 วิเคราะห์และสรุปผลการสนทนากลุ่ม โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มจาก การบันทึกของทีมผู้วิจัยและการถอดบทสนทนาจากเทปบันทึกภาพ

ตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร

จากขั้นตอนที่ 2 นำรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ไปทดลองใช้กับโรงเรียน คือ โรงเรียนวัดปากบ่อ สำนักงานเขตสวนหลวง เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข และเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ ขั้นตอนการทดลองใช้ รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการนำรูปแบบไปใช้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษา โดยใช้แบบแผนการทดลองกับ ข้าราชการครูทั้งโรงเรียน จำนวน 68 คน

การทดลองใช้ครั้งนี้มีการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้ ระเบียบกึ่งทดลอง มีการเก็บผลการดำเนินงานก่อนทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง ไม่ มีกลุ่มควบคุม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (%)

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เกณฑ์ในการเก็บข้อมูลการทดลองใช้

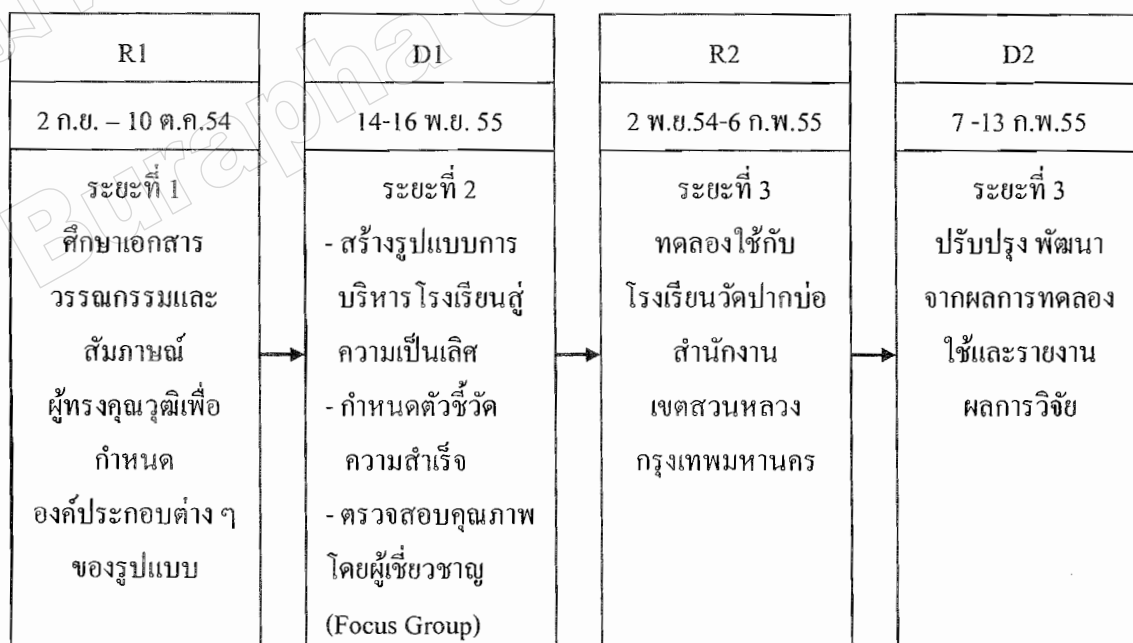
เกณฑ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้ ได้จากการปรับปรุง และพัฒนาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ทรงคุณวุฒิ และการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) ของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 0.50 – 1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

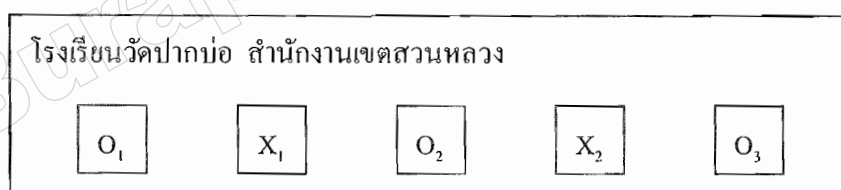
แผนการวิจัย

ภาพที่ 13 กระบวนการวิจัยและพัฒนา

ระยะแรก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ดังปรากฏตามภาพที่ 13 เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือระยะที่สอง โดยในระยะที่สองนี้ในตอนแรก ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ และตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ (Focus Groups) จากการสัมภาษณ์ มีการปรับปรุง พัฒนา หลังจากนั้นนำไปให้คณะกรรมการควบคุมดูแลนิพนธ์ ตรวจสอบก่อนนำไปทดลองใช้กับครู เพื่อปรับรูปแบบให้มีความเหมาะสมกับบริบทมากยิ่งขึ้น ในระยะที่สามผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหาร โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศไปทดลองใช้กับครู โดยเป้าหมายผลที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการบริหาร โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับด้านความรู้ความเข้าใจของครูคือ การนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร และปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ด้านผลการปฏิบัติงานของครู คือการจัดการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบงานในหน้าที่ และด้านความพึงพอใจของครูที่มีต่อการใช้รูปแบบ ครูประเมินผล ก่อนการทดลองใช้ ระหว่างการทดลองใช้ และหลังการทดลองใช้ และในระยะสุดท้ายผู้วิจัย ปรับปรุง พัฒนา และนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมดูแลนิพนธ์ การดำเนินการวิจัยและทดลองใช้ ใน ประมาณ 3 เดือน

ในส่วนของการวิจัยและพัฒนาในระยะที่ 3 (R3) ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) ใช้รูปแบบการวัดก่อนทดลองใช้ ระหว่างทดลองใช้ และหลังทดลองใช้ ไม่มีกลุ่มควบคุม ดังแผนภาพที่ 14

O_1 = การวัดผลก่อนการทดลองใช้

X = การทดลองใช้

O_2 = การวัดผลระหว่างการทดลองใช้

O_3 = การวัดผลหลังการทดลองใช้

ภาพที่ 14 แบบแผนการทดลอง

แบบแผนการวิจัยในโรงเรียนวัดปากบ่อ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ที่เป็กรณีสึกษาที่ปรากฏในภาพที่ 14 มีการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ด้านการนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และผลที่เกิดจากการทดลองใช้เกี่ยวกับครูด้านผลการปฏิบัติงานของครู ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบงานในหน้าที่ และด้านความพึงพอใจของครู ด้านการนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นครูผู้สอน และบุคลากร และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนการทดลองใช้ (O_1) ด้วยการสังเกตพฤติกรรม ของครูและแบบสอบถาม จากนั้นทำการประเมินครั้งที่สองและสาม (O_2, O_3) ด้วยวิธีการ และเครื่องมือเดียวกัน หลังจากการให้ส่งทดลองครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 (X_1, X_2) โดยส่งทดลองที่ครูได้รับ จะเป็นสิ่งเดียวกันทั้งสามช่วง ได้แก่ รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และผลที่เกิด จากการทดลองใช้เกี่ยวกับครูด้านผลการปฏิบัติงานของครู ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความรับผิดชอบงานในหน้าที่ และด้านความพึงพอใจของครู การนำองค์การ การวางแผน เชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ข้าราชการครู จำนวน 68 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โรงเรียนวัดปากบ่อ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นจากการใช้การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปรูปแบบโรงเรียนที่เป็นเลิศได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทดลองใช้ ตามกรอบดำเนินการวิจัยข้างต้น ประกอบด้วย ประเมินก่อนการทดลองใช้ ระหว่างการทดลองใช้ และหลังการทดลองใช้ ผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามจากเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการตรวจสอบคุณภาพตามขั้นตอน จากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำไป เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ปรับปรุงและพัฒนาและนำเสนอต่อ ที่ปรึกษาคุชฌิณีพันธ์ให้คำแนะนำ ปรับปรุงและพัฒนาตามความเหมาะสม แล้วนำไปเป็นเครื่องมือ

ในการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน ปรับปรุงและพัฒนาและนำเสนอต่อที่ปรึกษาคุยนิพนธ์ให้คำแนะนำ ปรับปรุงและพัฒนาตามความเหมาะสม ขั้นตอนสุดท้ายนำไปทดลองใช้โรงเรียนวัดปากบ่อ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ปรับปรุงและพัฒนาและนำเสนอต่อคณะกรรมการคุยนิพนธ์ให้คำแนะนำ ปรับปรุงและพัฒนาตามความเหมาะสม สรุปและรายงานผลการวิจัย

ก่อนทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ประสานขอความร่วมมือผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดปากบ่อ สำนักงานเขตสวนหลวง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จากนั้นประชุมชี้แจงคณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2554 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ครูผู้สอนศึกษารูปแบบการพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) การนำองค์การ (1) การนำองค์การของผู้นำระดับสูง (2) ธรรมชาติและความรับผิดชอบต่อสังคม
- 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (1) การพัฒนากลยุทธ์ (2) การถ่ายทอดกลยุทธ์เพื่อนำไปปฏิบัติ
- 3) การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด (1) ความรู้เรื่องผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (2) สัมพันธภาพและความพึงพอใจของผู้เรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา 4) การวัดผลการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (1) การวัดผล การวิเคราะห์ และการทบทวนผลการดำเนินการของสถานศึกษา (2) การจัดการสารสนเทศและความรู้ 5) การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร
- (1) การจัดระบบงาน (2) การเรียนรู้ของครูผู้สอนและบุคลากรและการสร้างแรงจูงใจ
- (3) ความเป็นอยู่ที่ดีและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน 6) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (1) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (2) การดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3) บทบาทของครูในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในวันที่ 24 พฤศจิกายน 2554 และประเมินก่อนการทดลองใช้ ในระยะนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน (Based Lind Data) ของครูเพื่อให้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบกับผลที่เกิดขึ้นดังนี้

1. การนำองค์การ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงการนำองค์การและใช้หลักธรรมชาติและความรับผิดชอบต่อสังคม ของผู้อำนวยการในการบริหารจัดการโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ตั้งแต่การมาโรงเรียน การสั่งการมอบหมายงาน การปฏิบัติงาน และการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรในโรงเรียน ให้ครูสังเกตการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ

2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้นำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปีมาทบทวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ตลอดจนการจัดทำแผนกลยุทธ์ให้ครูทุกคนได้มีความเข้าใจตรงกัน เนื่องจากมีครูเข้ามาปฏิบัติงานใหม่ จำนวน 8 คน

ให้ครูสังเกตการปฏิบัติงานของโรงเรียนสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี

3. การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด ผู้วิจัยได้อธิบายถึงการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ครูเล็งเอาใจใส่นักเรียน ทำให้ผู้ปกครองเกิดความพึงพอใจ ส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อเพิ่มขึ้น โดยการให้หัวหน้าสายชั้นบริหารจัดการในสายชั้นตนเองให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ด้วยการเสริมแรง สร้างขวัญกำลังใจ ให้รางวัล และมอบหมายให้นางสาวนิสกร สุริยาภา หัวหน้าฝ่ายแนะแนว ประชาสัมพันธ์ถึงการสมัครนักเรียนระดับชั้นปฐมวัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเห็นความสำคัญของนักเรียนที่อ่านไม่ออก ครูทุกคนรับผิดชอบนักเรียนในการอ่านหนังสือ สิ้นปีการศึกษาผู้ปกครองและนักเรียนประเมินการอ่านของนักเรียนร่วมกัน

4. การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงการจัดการเรียนการสอน วัดผลและวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ถึงสภาพปัญหาและอุปสรรค ให้แต่ละหัวหน้าสายชั้นประชุมชี้แจงสรุปถึงปัญหา และหาแนวทางแก้ไขในแต่ละสัปดาห์ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความคล่องตัวในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

5. การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร ผู้วิจัยอธิบายถึงการพัฒนาศักยภาพของตนเองของครู โดยการอบรมสัมมนา การศึกษาต่อ และให้คำปรึกษา คำแนะนำ สร้างแรงจูงใจ และอำนวยความสะดวกในการมีหรือเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น

6. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยอธิบายถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้ครูจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนให้รู้จักใช้จ่ายอย่างพอเพียง รู้จักประหยัดอดออม ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดทำโครงการหนูน้อยตามรอยพ่อ และโครงการเรียนรู้สู่ชุมชน และโครงการกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน โดยให้ครูทุกคนสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งมีหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสาระเพิ่มเติม และให้หัวหน้าโครงการปฏิบัติโครงการอย่างเข้มแข็ง หัวหน้าโครงการหนูน้อยตามรอยพ่อ หัวหน้าโครงการเรียนรู้สู่ชุมชน และหัวหน้าโครงการกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน

ผลที่มุ่งหวังในระยะนี้ ได้แก่ ครูมีความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ในด้านการนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระหว่างการพัฒนาทดลองใช้ ผู้วิจัยนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานของครูระหว่างการพัฒนาทดลองใช้ รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และการนำรูปแบบไปทดลองใช้กับนักเรียน ในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2554 และประเมินระหว่างทดลองใช้ในวันที่ 4 มกราคม 2555 เพื่อการพัฒนาการทดลองใช้ ทั้ง 6 ด้าน

ผลที่มุ่งหวังในขณะนี้ เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานระหว่างการใช้รูปแบบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขกระบวนการดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและบรรลุผลตามเป้าหมายให้ผลการปฏิบัติงานของครูเน้นนักเรียนสำคัญที่สุด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ครูมีความรู้ความเข้าใจทั้ง 6 ด้าน ผลการปฏิบัติงานของครู และความพึงพอใจของครู

หลังทดลองใช้ ผู้วิจัยประชุมชี้แจงครูถึงการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นทุกด้าน จนเกิดความพึงพอใจ และประเมินหลังทดลองใช้ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2555

1. การนำองค์การ ผู้วิจัยอธิบายและสรุปผลการดำเนินงานของครูจากผลการปฏิบัติงาน ในหน้าที่และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยผู้อำนวยการเป็นผู้ให้นโยบาย และสั่งการ ทำให้การปฏิบัติงานด้วยทีมงานที่เข้มแข็งของบุคลากรมีการพัฒนาที่ดีขึ้น ส่งผลให้ให้นักเรียน มีการพัฒนาที่ดีขึ้น และโรงเรียนประสบความสำเร็จ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่งเข้าประกวดแข่งขันได้รับรางวัลต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ผู้วิจัยอธิบายและสรุป แสดงข้อคิดเห็นการจัดทำแผนกลยุทธ์ สอดคล้องกับแผนปฏิบัตินโยบายประจำปี นำไปสู่การปฏิบัติโครงการและกิจกรรมของโรงเรียน ส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามขั้นตอนและเป็นระบบ

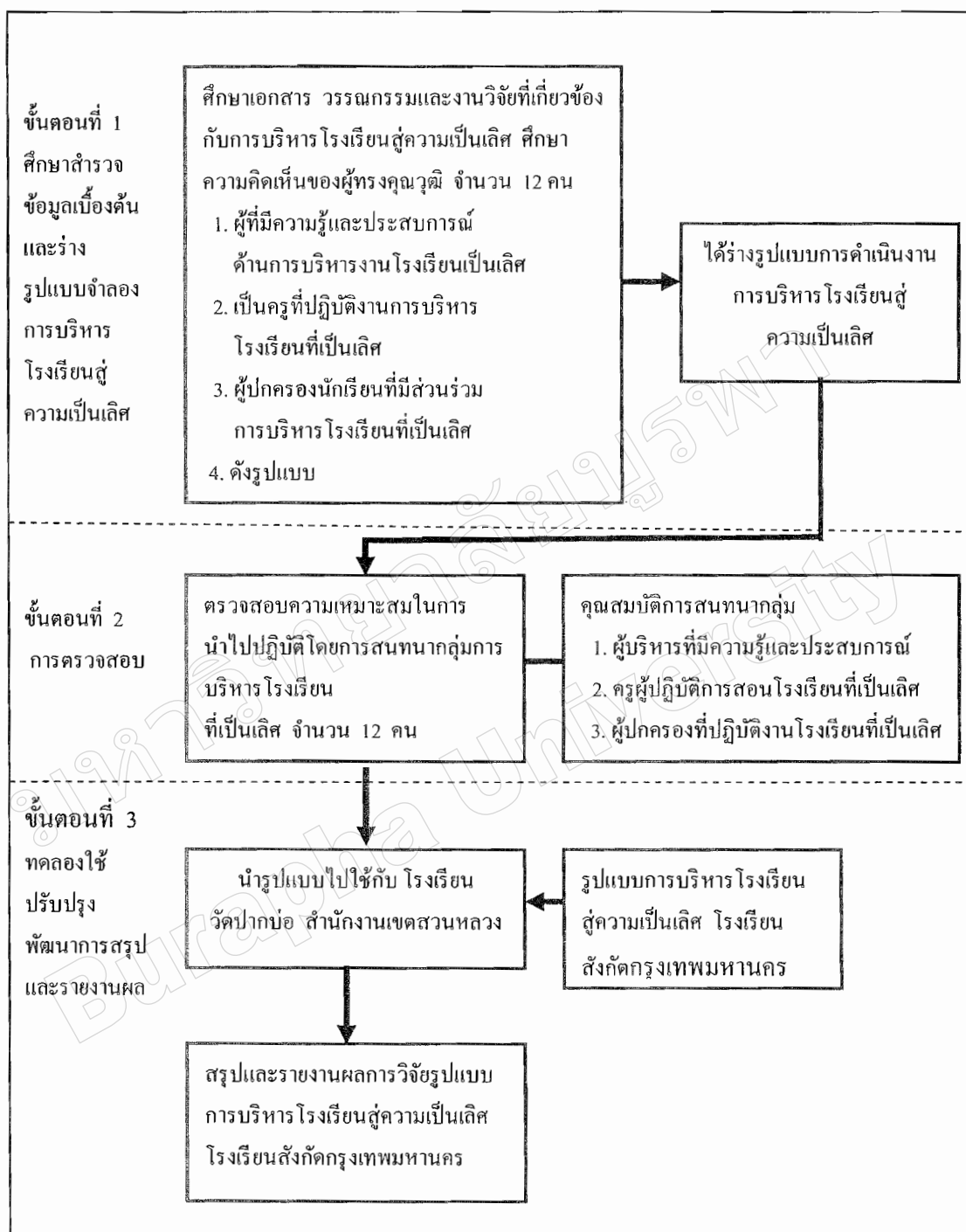
3. การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด หัวหน้าสายชั้นอธิบายถึงความก้าวหน้าของสายชั้นตนเอง ส่งผลให้มีระดับการจัดการเรียนการสอนที่มีคล่องตัวและพัฒนา ดีขึ้น หัวหน้าฝ่ายแนะแนวได้อธิบายถึงการประชาสัมพันธ์การแนะแนวรับนักเรียนทำให้มีนักเรียน เข้าสมัครเรียนเพิ่มมากขึ้น

4. การวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงการนำผลการจัดการเรียน การสอนทั้งปีการศึกษา ซึ่งโรงเรียนดำเนินการทุกปี มาวิเคราะห์สภาพปัญหา แสดงความคิดเห็นร่วมกัน และนำข้อบกพร่องไปปรับปรุงพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป ส่งผลให้โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลง ในทางที่ดีขึ้น

5. การมุ่งเน้นครูผู้สอนและบุคลากร ผู้วิจัยได้อธิบายและสรุปถึงการพัฒนาด้านเอง ของครูทุกคนผ่านการอบรมตามวุฒิการศึกษาและตามวิชาที่ตนเองสอน การศึกษาต่อของครู และการส่งเสริม สนับสนุน ดูแล ให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวก ส่งผลให้ครูมีการพัฒนาด้านเองอยู่เสมอ

6. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หัวหน้าสายชั้นได้สรุปถึงผลการจัดการเรียนการสอนในการ นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การฝึกให้นักเรียนปฏิบัติตัวอย่างพอเพียง ส่งผลให้นักเรียน รู้จักเก็บออม ประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ และใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า

ผลที่เกิดกับครูในขณะนี้ การนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร หลังการทดลองใช้มีการพัฒนาและมีรูปแบบที่ดีและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 15 ขั้นตอนการพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร